

Történeli HÍRADÓ

XXIX. évfolyam 2. szám

TÖRTEL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA HIVATALOS TÁJÉKOZTATÓJA

2023. február

Meghívó

Törtel Község Önkormányzata

tisztelettel meghívja Önt és kedves családját, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 175. évfordulójára rendezett községi ünnepélyre.
Időpontja: 2023. március 15.

PROGRAM a Szent István téren 10 órakor

Himnusz

Szavalat

Köszöntő: Godó Tibor polgármester

Emléktábla koszorúzása

Emlékfa szalagozása

Szózat

PROGRAM

A Malom épület

rendezvénytermében 10:30-kor

A Törteli Tulipán Óvoda és a Törteli Szent István Király Általános Iskola ünnepi Műsora
Kiss Zsolt előadóművész ünnepi összeállítása

Március 15.

Az eseményen kép és hangfelvétel készül.
A programváltozás jogát fenntartjuk.

Tájékoztató a Képviselő-testület januári üléseiről

2023. januárjában a Képviselő-testület két alkalommal ülésezett.

2023. január 9-én rendkívüli ülésre került sor. A rendkívüli ülés összehívásának oka az volt, hogy Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4 választott tagja, 2022. december 16. napján települési képviselői indítványt nyújtott be Törtel Község Önkormányzata jegyzője felé, amelyben kérték, hogy 2023. január 9. napjára rendkívüli Képviselő-testületi ülés kerüljön összehívásra. A rendkívüli Képviselő-testületi ülés tárgya a Képviselő-testület feloszlása. A helyi önkormányzatokról szóló törvény értelmében a képviselő-testület a megbízatásának lejárta előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel kimondhatja a feloszlását, de az új képviselő-testület alakuló üléséig, a polgármester az új

Folytatása a 3. oldalon.

Polgármesteri tájékoztató

Tisztelt Törteli Lakosok!

Tájékoztatom Önöket, hogy 2023. január hónapban mind a belterületen, mind a külterületen ellenőriztem az utak járhatóságát, a csapadékvíz elvezetésének megoldási lehetőségeit. A melegétel kiszállítása közben, néhány tanya ingatlan tulajdonosával is találkoztam és váltottunk néhány szót a mindennapjaikról. Örömmel vettem megelégedésüket Bakos Imre tanyagondnok, Kecskés Péter és Angyal Imre mezőőrök munkájával kapcsolatban. Megjegyzem, hogy minden tanya ingatlan környezete tiszta és rendezett!

A lakossági visszajelzéseket ellenőrizve azt állapítottam meg, hogy az Újosztály-dűlő, a Kákástó-dűlő, az Ernyő-dűlő, és a Nyilasdűlő keleti részén lévő utak jól járhatók, viszont a Nyilasdűlő nyugati részén néhány dűlőút a fakitermelést

végző gépjárművek közlekedése miatt nehezen, illetve egyáltalán nem járható. A fakitermelést végző gazdasági társaság ügyvezetője ugyan intézkedett a nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetése végett, viszont ez csak átmeneti megoldást jelentett. Szükségesnek tartom, hogy a kitermelt fa elszállítását követően a járt utak eredeti állapotát állítsák vissza! Az egyéb önkormányzati utak karbantartását nekünk kell majd megoldani a csapadékvíz megszűnését követően.

A belterületi utak közül a Mátyás út, a Rákóczi út és az Arany J. út állapota kritikus, a kapott visszajelzések teljesen jogosak, és az ott lakók igénye is, miszerint mielőbbi be-

Folytatása a 2. oldalon.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Polgármesteri tájékoztató... Folytatás az 1. oldalról

avatkozás szükséges az önkormányzat részéről. Természetesen én arra törekszem, hogy az éves költségvetésbe tervezésre kerüljön az utak állapotának javítása, és erre hívom fel a figyelmét a képviselő-testület tagjainak is! Az egyéb állami intézmények megkeresése megtörtént, bízom mielőbbi együttműködésükben.

Kérem Önöket, hogy éljenek jelzéssel, amennyiben segítségre van szükségük! Munkatársaimmal állunk rendelkezésükre!

Tisztelettel,

Godó Tibor polgármester

Polgármesteri tájékoztató

2023. január 26-án Pásztor Roland, Körösetetlen polgármestere volt a vendégem. A kötetlen beszélgetés során, a 2023. évi tervezett és várható költségvetések által biztosított fejlesztési lehetőségeket érintettük a településekre vonatkozóan. A jelenlegi és várható pénzügyi lehetőségeket mérlegelve azt egyértelműen kijelenthetjük, hogy ebben az évben a költségvetési bevételeken túl, a központi költségvetés ismeretében, egyéb plusz (pályázati) forrással a települések nem tudnak tervezni, illetve azok a források, amelyek rendelkezésre állnak majd, a települések kötelező feladatainak finanszírozására lesznek elegendők, de ahhoz bizony nagyon ésszerű gazdálkodást kell folytatni. Polgármester úr elmondta, hogy volt olyan nyertes pályázatuk is, amely összeget nem tudtak felhasználni, ugyanis az a plusz forrás, amely a projekt teljes befejezéséhez kellett volna, nem tudta az önkormányzatuk biztosítani. Sok erőt, egészséget és jó munkát kívánva fejeztük be az igen tartalmas beszélgetést. Megválasztásához ezúton is gratulálók!

Godó Tibor polgármester

Polgármesteri tájékoztató

Dr. Nagy László r. dandártábornok rendőrségi főtanácsos vármegyei főkapitány által, 2023. február 1-jei hatállyal, a Ceglédi Rendőrkapitányság állományába kapitányságvezetői feladatok ellátásával megbízott Bori Zoltán r. alezredes úr volt a vendégem 2023. február 3-án. A településünket érintő közbiz-

tonsági és bűnügyi helyzetről beszélünk. Kapitány úr megerősített abban, hogy a község területén bekövetkezett jogsértések száma nem mutat emelkedő tendenciát, a korábbi évekhez képest jelentős elmozdulás nincs annak ellenére, hogy az országos gazdasági helyzet rendkívül bizonytalan. Az elmúlt évi részletes értékelőt – várhatóan – 2023. április hónapban ismerheti meg a képviselő-testület, és természetesen a község lakossága is. A szakmai értékelés végén megköszöntem az elmúlt évben végzett munkát, és természetesen a Jászkarajenői Rendőrőrs teljes személyi állományának is!

További sok erőt, egészséget, és jó munkát kívánok! Kapitány Úr! Gratulálók!

Godó Tibor polgármester

**Felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy
Törtelen**

**2023. március 22-től 2023. március 24-ig
TÜDŐSZŰRÉST TARTUNK!**

A szűrés helye:

Törtel, Szent István tér 1.

Polgármesteri Hivatal (Díszterem)

A vizsgálat ideje:

Március 22. Szerda 8⁰⁰ - 17⁰⁰
Március 23. Csütörtök 8⁰⁰ - 17⁰⁰
Március 24. Péntek 8⁰⁰ - 17⁰⁰

**A TÜDŐSZŰRÉS A FELNÖTT LAKOSSÁG
SZÁMÁRA AJÁNLOTT VIZSGÁLAT!**

A vizsgálat előtt, az épületbe való belépéskor a kézfertőtlenítés kötelező! Az épületben orrot és szájat eltakaró maszkot kell viselni! Kérjük a 1,5 méteres biztonságos távolságtartást!

A szűrővizsgálat 40 év feletti lakosoknak évente egy alkalommal továbbra is ingyenes. 40 éves kor alatt, illetve munkahelyi alkalmassági vizsgálatához a vizsgálat díja 1.700,- Forint, mely az OEP által országosan elrendelt összeg. A befizetés a szűrőállomáson kapható csekken történik. A 14-18 év közötti gyermekek szűrése ingyenes, de beutaló, és szülői beleegyező nyilatkozat szükséges. A törvény által kötelezettek, illetve a 18 évnél idősebb tanulóknál, akiknek az oktatási törvény ezt előírja, a vizsgálat természetesen ingyenes. Panasz nélkül is lehet beteg. A vizsgálat alkalmas a TBC, illetve sok más tüdőbetegség időben történő felismerésére! Kérjük a vizsgálatra hozza magával személyi igazolványát, lakcímkártyáját, TB kártyáját, illetve az előző évben kapott tüdőszűrő igazolást!

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tájékoztató a Képviselő-testület januári üléseiről... Folytatás az 1. oldalról

polgármester megválasztásáig ellátja feladatát, gyakorolja hatáskörét.

Az ülésen név szerinti szavazással, minősített többséggel, 6:1 arányban a Képviselő-testület feloszlása mellett döntött. Polgármester úr kérésére és a jogszabályoknak megfelelően a szavazás előtt minden képviselő megindokolta döntését. A lakosság ezt megismerhette/megismerheti a település honlapján található jegyzőkönyvből.

Mivel az önkormányzati képviselő-testületet feloszlott, időközi választást kell tartani. A települési önkormányzati képviselők és a polgármester időközi választásának időpontját a helyi választási bizottság tűzi ki. Az időközi választás költségét az érintett települési önkormányzat a saját forrásból köteles biztosítani.

A munkaterv szerinti rendszeres testületi ülésre **2023. január 30-án** került sor, ahol 26 előterjesztést vitattak meg a képviselők.

Elsőként Dr. Kolláth Ágnes jegyző számolt be a Polgármesteri Hivatal munkájáról. A beszámolóban részletesen kitért a hivatali apparátus sokrétű munkájára, a 2022. évben elvégzett feladatokra. A feladatok sokaságát jól jelzi, hogy az iktatott ügyiratok száma meghaladta a 9000-et. A hivatal személyi feltételeit elemezve megállapításra került, hogy jól felkészült szakemberekkel, az ügyfélközpontúságra törekedve gördülékenyen szervezhető meg a hivatal működése.

A napirendek között bőséggel voltak olyan témák, amelyek a törvényi előírásoknak megfelelően minden év elején tárgyalandóak. Több helyi rendelet felülvizsgálatát kell ilyenkor elvégezni. Mivel sem törvényességi kifogás, sem lakossági vagy képviselői indítvány nem volt ezek módosítására, így változatlan formában maradt érvényben pl. az önkormányzati tulajdonú bérlakások bérbeadásáról, a vendéglátó üzletek nyitva tartásáról szóló rendelet. Döntött a Képviselő-testület a Törtel Roma Nemzetiségi Önkormányzata között létrejött együttműködési megállapodás felülvizsgálata tárgyában. A Törteli Polgármesteri Hivatal és a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde, valamint a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár közötti munkamegosztási megállapodást is elfogadta a testület, melynek értelmében az intézmények gazdálkodással összefüggő feladatait a Hivatal apparátusa látja el a jövőben is. Döntött a Testület szolgálati lakásszerződés meghosszabbítása ügyében.

A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde bölcsődei egysége működési engedély és elfogadott szakmai program alapján kezdte meg működését, 14 gyermek felvétele megtörtént a 14 férőhelyre. A lakosság részéről írásbeli kérelem érkezett, miszerint a bölcsőde biztosítson szolgáltatás keretében gyermekfelügyeletet, vagy olyan lehetőséget, ahová a bölcsődei ellátást nem igénylő szülők is elvihetik a gyermekeiket időnként játszani a kortársaikkal. Mivel a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsődéjében már a 14 fős férőhelyünket feltöltötték, ezért az időszakos gyermekfelügyelet nem lehet megoldás. A bölcsődei szakértő javaslatát elfogadva délutáni játszócsoport létrehozásáról döntött a testület. A kisgyermeknevelőkkel történt egyeztetés alapján, heti egy alkalommal tudják majd fogadni a gyermekeket és szüleiket. Ezzel biztosítható azoknak a bölcsődés korú gyermekeknek a szocializációja, akik ezt igénybe kívánják venni. A szolgáltatás díja 400 Ft/óra lesz. A részletekről a bölcsődében érdeklődhetnek a kisgyermeket nevelő szülők.

A szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet módosítására is sor került. A meleg étkeztetési támogatás túlzott megemelkedése miatt, és a Törteli Napközi Otthonos konyha működési engedélyében meghatározott maximális kapacitásának figyelembe vételével a jövőben az a kérelmező, aki 40. életévét még nem töltötte be, csak súlyosan veszélyeztető élethelyzet esetén részesülhet meleg étkeztetési támogatásban.

Települési gyógyszerátogatásban az a kérelmező részesülhet a jövőben, akinek a gyógyszerkiadásai, illetve a betegséghez kapcsolódó kiadásai, a háziorvos által írt gyógyszer szükséglet igazolás és a gyógyszerár által adott árjegyzék alapján elérik, vagy meghaladják a havi 10.000 Ft-ot.

A testület döntése alapján tovább bővült a Törteli Települési Értéktár. Nagy István, valamint a Törteli Falumúzeum Baráti Kör Egyesület javaslata alapján bekerült a gyűjteménybe „A törteli 150 éves tanyavilág”.

Dr. Csiszár Géza a SCANDEUS Nonprofit Kft. ügyvezetője a Ceglédi Központi Háziorvosi ügyelet jövőbeni működésének további finanszírozása miatt kereste meg az önkormányzatot. Kérelmében leírta, hogy az önkormányzati támogatás már nem fedezi a működési költségeket, így a jelenlegi, 227.950 Ft/hó összegű támogatást a duplájára, 455.900 Ft/hó összegre szeretnék megemelni. A Testület a szolgáltatási szerződés módosítását támogatta, de az összeg meghatározása érdekében további egyeztetéseket javasolt, tekintettel arra, hogy ősztől várhatóan a központi ügyeletet Pest megyében is az Országos Mentőszolgálat fogja majd össze. A diszpécser irányításával kerül meghatározásra, hogy a beteg ellátása hogyan folytatódik: mentő érkezik-e érte, vagy ha az állapota engedi, a központi ügyeleti helyre kell bemennie. A tervek szerint a korábbinál kevesebb helyen működő központi ügyelet és ott is változás lenne a személyi összetételben. Esetenként mentőtiszt, vagy speciális hatáskörű ápoló látná el a beteget. Egy másik megoldási lehetőség a praxisközösségek megalakulása, melyek egyik szerződési feltétele az ügyeletben való közreműködés.

Újra meghirdetésre került az üres házi gyermekorvosi állás-hely, valamint néhány, korábban közérdekű védekezést követően az önkormányzatnak ajándékozott ingatlan eladására kiírandó pályázat is.

Döntés született 2023. évi rendezvényterv elfogadása tárgyában. Ebben szerepelnek a nemzeti ünnepek és hagyományos rendezvények megtartása.

Tárgyalták és elfogadták a képviselők Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2022. II. félévében hozott határozatokról szóló tájékoztatót. A Testület 74 határozatot hozott, a határozatokkal kapcsolatosan sem törvényességi felügyeleti, sem ügyészi észrevétel nem érkezett. Az államigazgatási hatósági ügyekben meghozott határozatok ellen fellebbezés nem volt.

Hosszas vita keretében, a döntést elnapolta a testület a helyi közvilágítással kapcsolatosan. A megemelkedett energiaárak miatt a 2022. november 30-i ülésén a Képviselő-testület arról döntött, hogy a település területén a közvilágítási hálózaton működő minden második lámpatestet kikapcsolja a közvilágítás teljes működési ideje alatt.

A Polgármesteri Hivatal munkatársai 2022. december hónapban felmérést végeztek a község minden utcájában, a lámpatestek összeírására megtörtént. Figyelemmel arra, hogy Magyar Közút Zrt. kezelésében lévő utakon nem lehet csökkenteni az amúgy is csak minden második oszlopon lévő lámpatestek számát, így a mellékutakon az összeírás alapján, mindösszesen 40 db lámpatestet lehetne csak kikapcsolni, ami nem eredményez számottevő megtakarítást. Folytatása a 4. oldalon.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tájékoztató a Képviselő-testület januári üléseiről... Folytatás a 3. oldalról

Ennek okán új javaslatot vitatott meg a testület, a település területén a közvilágítási hálózat 23:00 óra és 04:00 óra közötti időszakban történő teljes lekapcsolásának lehetőségét. Ezzel a megoldással 50%-os megtakarítás érhető el, tekintve, hogy a teljes közvilágítási működési idő nagyságrendileg a fele időtartamra csökkenne. A Magyar Közút Zrt. az országos köz-úthálózatához tartozó utak lakott területi szakaszain a közvilágítás teljes megszüntetéséhez nem járul hozzá. Egyelőre ezt a lehetőséget a testület is elvetette. A probléma azonban továbbra is fennáll, hisz a havi 6.918.654 Ft-ról 19.891.699 Ft-ra emelkedő közvilágítás költsége nagy anyagi terhet ró az önkormányzatra.

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete megismerte és megvitatta a PM_ONKORMUT_2018/127 számú támogatási szerződés 2.2. pontja szerint folyósított előleg felhasználásáról, a támogatott tevékenység megvalósulásáról készített beszámolót.

Zárt ülés keretében három előterjesztést tárgyalt a Képviselő-testület.

A 2747 Törtel, Dózsa György út 20., belterület 1742/2 helyrajzi szám alatti ingatlan eladására beérkezett pályázatot a testület érvénytelennek nyilvánította.

A Lakmé Korlátolt Felelősségű Társaság felszámolásáról és az eseti megbízásokról szóló tájékoztatót elfogadta.

Egyebekben a két ülés óta eltelt időszak eseményeiről számolt be Godó Tibor polgármester. Külön kitért arra, hogy az óvodafejlesztéssel kapcsolatban a Területfejlesztési Minisztériumhoz fordult támogatásért.

A Temető út – TOP-PLUSZ-1.2.3-21 KÓDSZÁMÚ – BELTERÜLETI UTAK FEJLESZTÉSE elnevezésű pályázat során elnyert forrásról elmondta, hogy a támogatási szerződés még nem érkezett meg, így a 132 milliós beruházás előkészítése még nem indulhatott el.

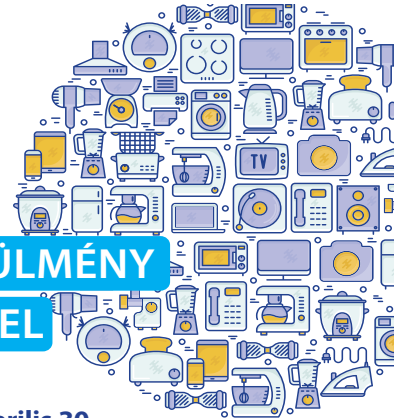
A Magyar Falu Program (MFP-UHK/2021.) keretében megvalósult útfelújításra (Törtel-MIX Kft.-hez és a Kákás-tóhoz vezető utak) kapott 29.999.059 Ft összegű támogatással az Önkormányzat elszámolt, a Magyar Államkincstártól az erről szóló értesítés megérkezett.

Folyamatban van két gázkazán vegyestüzelésű kazánra történő cseréje (polgármesteri hivatal, művelődési ház „A” épülete), hogy a megemelkedett rezsi költségeket ezzel is mérsékelni tudja az önkormányzat.

Antalné Petrovics Erika
Ügyrendi és Szociális Bizottság elnöke

EURÓPAI JÖVEDELMI ÉS ÉLETKÖRÜLMÉNY ADATFELVÉTEL

2023. február 15. – április 30.

A KSH a háztartásokat jövedelmi helyzetükről, fogyasztásukról, valamint lakás- és életkörülményeikről kérdezi.

A felvételbe bevont háztartások levélben kapnak felkérést az adatszolgáltatásra. A válaszadás önkéntes és anonim.

TELEFONOS vagy **SZEMÉLYES**

válaszadás:
2023. február 15. és április 30. között

VÁSÁRLÁSI UTALVÁNY

A telefonon vagy személyesen válaszolók mindannyian 1 000 forint értékű vásárlási utalványt kapnak.

További információ:
www.ksh.hu/eletmod

1. ESTI MEGYELI KÖZMUNTHIVATAL
Törteli ügyegység

Tisztelt Ügyfelünk!
Tájékoztatluk, hogy

A TELEPÜLÉSI ÜGYSEGÉD
2022. NOVEMBER 1. ÉS 2023. MÁRCIUS 31. KÖZÖTT
ÁTMENETILEG NEM FOGAD ÜGYFELEKET

LEGKÖZELLEBBI KORMÁNYABLAK
Cegléd, Kossuth tér 1. és Kötécsy tér 3.
Alkonyi, Kossuth tér 1.

NYITVATARTÁS
Hétfő: 8-18, Kedd: 8-16, Szerda: 11-19,
Csütörtök: 8-16, Péntek: 8-14

Megértésüket köszönjük!

INFORMÁCIÓ | IDŐPONTFOGLALÁS | ONLINE ÜGYINTÉZÉS:
1618 KORMÁNYZATI ÜGYFÉLVONAL
KORMANYABLAK.HU | KORMANYHIVATAL.HU
MO.HU

MENTŐK **104**

TŰZOLTÓSÁG **105**

RENDŐRSÉG **107**

GODÓ TIBOR

polgármester

fogadóórájának időpontja:

hetente péntek 09⁰⁰-11⁰⁰

A polgármester hivatalos elfoglaltsága miatt a fogadóóra elmaradhat!

CZERÓCZKI FERENCNÉ

alpolgármester

fogadóórájának időpontja:

minden hónap első keddjén

08⁰⁰-10⁰⁰

DR. KOLLÁTH ÁGNES

jegyző ügyélfogadása:

kedd: 13:00-15:00

csütörtök: 9:00-11:00

EUTR AAS864452

Szálka 2004 Bt.
Törtel, Karinthy F. u. 2.

Nyitva: hétfőtől szombatig. Vasárnap: zárva

Érdeklődés és megrendelés:
53/376-791, 06-30/405-9006

Konyhakész akác	7.200 Ft/ q
Vastag akác kugli	6.800 Ft/ q
Vékony akác	6.000 Ft/ q
Tölgy-bükk-gyertyán kugli	6.600 Ft/ q
Tölgy-bükk-gyertyán	konyhakész 7.000 Ft/ q
Tölgy-bükk-gyertyán	félig hasított 6.800 Ft/ q
Vékony vegyes	5.500 Ft/ q
Pusztai szil kugli	4.800 Ft/ q
Pusztai szil	konyhakész 5.300 Ft/ q
Nyárfa kugli	vastag 3.200 Ft/ q
Nyárfa	félig hasított 3.500 Ft/ q
Cseh dió ZSÁKOS szén	5.100 Ft/ 25 kg
PB gázpalack csere	

Szálka Bt. GÁZFUTÁR Kiszállítás hétfőtől szombatig.
Ár: 10.000 Ft/palack+ 1000 Ft kiszállítási díj

Telephellyel, működési engedéllyel és mérleggel nem rendelkező,
csak mobilon elérhető alkalmi tűzifa árus NEM AZONOS A KERESKEDŐVEL!
Az árak a meglévő készletre vonatkoznak!
AZ ÁRVÁLTOZÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

Az Ipartestület hírei

Tisztelt Lakosság!

A Törteli Ipartestület ismét egy fontos mérföldkőhöz érkezett. Régi álmunkat tudtuk megvalósítani Törtel Község Önkormányzata által, a civil szervezetek részére kiírt pályázatának segítségével, melyen 250.000 Ft-ot kaptunk teraszunk térkövezésére. Ebből az összegből a térkövet, szegélykővet és az anyagköltség egy részét tudtuk finanszírozni. A kőműves költségeit és a maradék anyagszükséglet fedezetét természetesen mi biztosítottuk. A munkálatok a jó időnek köszönhetően a tegnapi napon be is fejeződtek.

Büszkék vagyunk, hogy a nehéz anyagi körülményeink ellenére, lehetőségeinkhez mérten, tudunk apró léptekkel szépségül.

Terveink vannak még bőven, folyamatosan kutatjuk a lehetőségeket, hogy egy kulturált székházat tudjunk teremteni, amire méltán büszke lehet a lakosság és mi is.

Nagy álmunk, hogy fel tudjuk újítani magát a nagytermünket, melyre nagyon várjuk a Magyar Faluprogram pályázatát.

Köszönjük Törtel Község Önkormányzatának a pályázattal nyújtott segítségét.

Molnárné Rátóti Szilvia
Törteli Ipartestület elnöke

TÖRTEL

HÁZHOZ MENŐ CSOMAGOLÁSI ÉS ZÖLDHULLADÉK
2023. I. FÉLÉVI SZÁLLÍTÁSI REND

Figyelem! A zöld hulladékgyűjtés napja 2023.01.01. napjától megváltozik! Új gyűjtési nap: péntek!

Társaságunk az alábbiakban tájékoztatja Önt az újrahasznosítható csomagolási, a zöldhulladék, továbbá a lom hulladékok gyűjtéséről. Együttműködésüket ezúton is köszönjük!

HÁZHOZ MENŐ ZÖLDHULLADÉK GYŰJTÉS 2023.					
jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.
6.	3.	3.; 31.	28.	26.	23.

Fenyőgyűjtés: január 6. és 27.

A kertgondozás során levágott fűvet és egyéb lágyszárú növényeket, illetve a lehullott falevelet a DTkH Nonprofit Kft. által **térítésmentesen rendelkezésre bocsátott zöld színű Társaságunk emblémájával zsákban**, illetve az ágyusedéket max. 70 cm hosszú kötegekben összekötve (alkalmanként maximum 0,5 m³ mennyiségben), a zöld zsák mellé helyezze ki az ingatlanra, a közterületet nem szennyező módon.

A mindenkori begyűjtéssel egyidejűleg munkatársaink 2 db cserezsákot (zöld színű, emblémás) biztosítanak. Szükség esetén további zsákot az alábbi értékesítési helyeken lehet beszerezni átadás-átvételi jegyzőkönyv aláírása ellenében az ingatlanhasználó, vagy meghatalmazottja, a közszolgáltatás számlafizetője nevére. A zsák átvételéhez személyes okmányok szükségesek, mivel a közszolgáltatás ellenértéke (kommunális többlethulladékos zsák árával megegyező: **441 Ft+ÁFA/db**), utólag a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyongazdálkodási (NHKV) Zrt. által kerül kiszámlázásra. **Szállítási alkalmanként, ingatlanonként 2 db ingyenes zsák, valamint további „korlátlan” mennyiségű megvásárolt, kék színű, DTkH emblémás lebomló zsák** helyezhető ki.

HÁZHOZ MENŐ SZELEKTÍVHULLADÉK GYŰJTÉS 2023.					
jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.
5.;19.	2.;16.	2.;16.;30.	13.;27.	11.;25.	8.;22.

Az összegyűjtött csomagolási hulladék a megadott napon a csomagolási hulladék gyűjtésére szolgáló, sárga fedelű edényzetben, vagy szükség szerint bármely átlátszó zsákban, mennyiségi korlátozás nélkül kihelyezhető.

Kérjük, fokozott gondossággal járjanak el a hulladékok tömörítésével kapcsolatban, ezzel is csökkentve a tároláshoz szükséges hely, valamint a kihelyezésükhöz szükséges zsákok mennyiségét!

FONTOS! Az üveg (színes és színtelen öblös, üdítős, boros, pezsgős) gyűjtése kiöblítve, az **üveg gyűjtőpont(ok)on** történik! (Kossuth L. út 1.)

HÁZHOZ MENŐ LOMTALANÍTÁS

A lomtalanítást évente (jan. – dec.) ingatlanonként **KÉT** alkalommal (3m³/ alkalom mennyiségben) házhoz menő rendszerrel végezzük el, mely az **53/500-152 (2. menüpont) telefonszámon** (ügyfélfogadási időben) igényelhető.

Ügyfélszolgálat és zsák értékesítés

cím	ügyfélfogadás	telefon	e-mail	honlap
DTkH Nonprofit Kft. 2700 Cegléd, Kút u. 5.	H: 8.00 - 20.00 K, Sze, Cs: 08.00 - 15.00	53/500-152 53/500-153	ugyfelszolgalat@dtkh.hu	www.dtkh.hu

Kérjük fokozott figyelemmel tájékozódni a helyszínek és nyitva-tartások tekintetében, mert a járványügyi helyzettel függően eltérhetnek a feltüntetettől!

Legyen óvatos, csalók élnek vissza a bankok nevével!

A bankszámlákon található összegek megszerzésére irányuló kísérletek ma már sajnos mindennaposak, ezért érdemes tisztában lenni azzal, hogy milyen módszerekkel próbálkoznak a bűnözők adataink és a bankszámlánk feletti rendelkezés megszerzése érdekében.

Cél az adataink és a belépési azonosítók megszerzése:

Ahhoz, hogy elérjék céljukat, a személyes adatainkra (név, születési név, anyja neve, születési hely és idő, lakcím) és a bankszámlánk online vagy telefonos azonosítói, jelszavai szükségesek. Egyik megoldás amikor telefonhívás útján megpróbálják elhitetni, hogy a bank munkatársai, további adatokat kérnek vagy előadják, hogy az ügyfél bankszámláját veszély fenyegeti, ezért a hívás során meg kell adni részükre a belépési kódokat. Az is előfordul, hogy a gyanútlan banki ügyfelet miután sikerült meggyőzni, hogy a bankból telefonálnak, arra veszik rá, hogy maga utalja át a „veszély” miatt egy „biztonságos” számlára a saját pénzét.

Adathalászat emailben:

A hozzáféréshez szükséges adatokat adathalász emailek (phishing) segítségével is

igyekeznek megszerezni, amikor tömegesen küldik ki a megtévesztő email címről banki logóval ellátott emaileket. Az emailben olyan internetes linket helyeznek el, ami megjelenésében, domain nevében a tényleges banki weboldalra hasonlító honlapra vezet. Ha ott begépel az ügyfél a banki azonosítóit, már részben át is adta a bűnözők részére a hozzáférést. Ilyenkor már csak a belépési, biztonsági kódot igyekeznek kicsalni telefonon keresztül az ügyfélből és ha ez sikerült, már be is jutottak a valós banki rendszerbe.

Ezek a hamis levelek sokszor furcsa nyelvtani hibákat, rossz szóhasználatot tartalmaznak, mert az elkövetők nem mindig az adott ország lakói, nem vagy nem jól beszélik a nyelvet és csupán ellenőrizetlen gépi fordításokkal operálnak.

Kit terhel a felelősség?

Ha az elkövetők azért tudták elutalni a számlánkról a pénzt, mert a megtévesztés miatt mi megadtuk az adatainkat, a hozzáférésünket, kémszoftvert telepítettünk a mobiltelefonunkra a csalók kérésére, akkor aktívan segítettük ezzel a bűnözőket, intézkedéseinkkel megszegtük a banki előírásokat és ezzel mi hoztuk magunkat olyan helyzetbe, ahol kárunk keletkezett.

Ezen esetben a bank általában mentesül a felelősség alól, viselnünk kell a teljes kárt, ami bekövetkezett a számlánk jogellenes kiürítése során.

Az ilyen esetek elkerülése érdekében mindig óvatosnak és gyanakvónak kell lennünk minden esetben, ha emailben, telefonon keresnek meg minket és a bankszámlánkhoz kapcsolódóan bármilyen adatot kérnek tőlünk. Az a biztonságos, ha minden esetben akár személyesen, akár az általunk ellenőrzött honlapon, telefonszámokon vagy applikáción mi lépünk kapcsolatba az általunk választott időpontban és módon a bankkal. Így elkerülhetjük, hogy akaratunkon kívül ismeretlenek részére adjunk át bármilyen banki információt.

Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály

Hívja a segélyhívószámot, ha

➢ közvetlen vagy közvetett életveszély áll fenn, az érintett nagy mennyiségű vért veszít, láthatóan nem kap levegőt, eszméletvesztés után nem tér magához, csillapíthatatlan fájdalom van, baleset, súlyosabb sérülés érte (csonttörés, elállíthatatlan vérzés), zavarttá válik, nem lehet vele kommunikálni, ön-, illetve közveszélyes;

➢ súlyos, emberi élet(ek)et veszélyeztető közúti, légi, vasúti, vízi balesetet lát vagy annak résztvevője;

➢ több ember halálát okozó járványos megbetegedés, mérgezés vagy kábítószer-túladagolása esetén, radioaktív sugárzás, vagy veszélyes anyag kiáramlása miatt;

➢ az állampolgárok életében jelentős fennakadás, emberi élet(ek)et veszélyeztető esemény történt (tűz, földrengés, árvíz, vihar, épületomlás, gázszivárgás, szélsőséges meteorológiai helyzet);

➢ valamilyen bűncselekmény szemtanúja, sértettje (például: emberölés, fegyveres rablás, lopás, garázdaság, verekedés);

➢ eltűnt vagy öngyilkos szándékú személy megtalálásához kér segítséget, ismeretlen kisgyermek megtalálásáról, kánikulában zárt gépkocsiban hagyott kisgyermekről vagy állatról, rendkívüli időjárási viszonyoknál hajléktalan személy közterületen alvásáról van információja;

➢ a közlekedési jelzések megrongálódását, működésképtelenségét vagy egyéb veszélyhelyzeteket (például: gyerekek köveket dobálnak az autóútra), közlekedési akadályokat (például: közút veszélyes szennyeződése), közüzemi zavarokat (például: leszakadt veszélyes, szikrázó villanyvezeték, úttestre kidőlt fa, ami a közlekedést akadályozza) észlel a bejelentő;

➢ rendkívüli halál történik (például: vízből kivetett elhunyt személy megtalálása), körözött vagy elővezetni kívánt személy vagy körözött tárgy (gépjármű, ékszer) hollétéről van információja, talált tárgyról, elhagyott gyanús csomagról, állatról, esetleg álrendőrök.

Nem hívja a 112-t, ha unatkozik vagy szórakozni akar vagy hogy a hívásfogadó személyeket szidalmazza, sem akkor, ha tudakozó jellegű kérdései vannak, például az időjárásról, a vonat menetrendjéről, a pontos idővel, a hatóságok elérhetőségével stb. kapcsolatos információkra van szüksége.

Az indokolatlan hívások túlterhelik a rendszert, ezzel veszélyeztetve olyan emberek életét, vagyontárgyait, akik valóban segítségre szorulnak.

Őn is kerülhet olyan helyzetbe, amikor a készenléti szervek gyors reagálásán múlhat az élete.

Aki az egységes európai segélyhívó számot, illetve a nemzeti segélyhívó számot annak rendeltetésétől eltérő célból, szándékosan felhív, szabálysértést követ el. A szabálysértés elkövetőjével szemben 5000 forinttól 150.000 forintig terjedő pénzbírság, illetve közérdekű munka kiszabására kerülhet sor.

A Történelmi Szent István Király Általános Iskola hírei

A hétköznapok tehetségei! — Nagy vagy, Gergő!

Iskolánkban a Logikaalapú Alprogram foglalkozás keretében, **Szirtes Márton Gergely** 7.b osztályos tanulónak sikerült meghódítania a „Hanoi tornyai” logikai játékot, annak mind a 9 korongjával. A feladat elvégzéséhez szükséges minimális lépésszám 511 lépés volt.

Szép teljesítmény! Ügyes vagy! Nagyon büszke vagyok rád!

Amit a játékról tudni kell...

„Hanoi tornyai” – alighanem mindenki által ismert logikai játék, melyet azonban kevesebben tudnak, hogy a játékot 1883-ban egy francia matematikus, Édouard Lucas hozta létre.

A játék lényege, hogy az egyik oszlopon található korongokat úgy kell áthelyezni egy másik oszlopra, hogy egyszerre csak egy korongot mozgathatunk és nagyobb korongot nem lehet a kisebbre helyezni.

Az ötletet egy hindu legendából kapta, ami szerint a világ megteremtésekor egy 64 korongból álló tornyot

kezdték átmozgatni Brahma szerzetesei. A szabályok azonosak voltak a ma ismert hanoi torony szabályaival.

A legenda szerint amikor a szerzetesek végeznek majd a korongok átjuttatásával egy másik rúdra, a kolostor összeomlik és a világunk megszűnik létezni.

A legenda szerinti példát alapul véve (64 korong) a megoldás:

18.446.744.073.709.551.615 lépés szükséges a feladat megoldásához.

Ez hatalmas szám!

Ha egy szerzetes éjjel-nappal dolgozna a feladaton másodpercenként egy

Édouard Lucas

lépést végrehajtva, akkor több mint 550 milliárd év alatt tudná megoldani a feladatot.

Gergő teljesítményével ösztönözni szeretném iskolánk többi tanulóit is, hogy szabadidejükben foglalkozzanak

logikai játékokkal, mert Gondolkodni Jó! :)

Topai Sándor
matematika tanár

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR HÍREI

Élményfestés

Gyermekeknek **Felnőtteknek**

Gyermek:
2023. 05. 20. Malom
10.00 - 12.00
Március 31-ig 7.000 Ft
ezt követően 8.000 Ft

Felnőtt:
2023. 05. 20. Malom
14.00 - 18.00
Március 31-ig 9.000 Ft
ezt követően 11.000 Ft

A részvételi díj tartalmazza az alapanyagokat és az eszközök költségeit is (vászon, akrülfesték, ecsetek, kotony).
A foglalkozás maximális létszáma 14 fő. A 14 fő feletti jelentkezők várólistára kerülnek.
Vendéglátást biztosítunk. Foglaltatás iródnkban a részvételi díj megfizetésével. ☎ 53-576-539

KERTBARÁTOK KLUBJA

- TALAJJELŐKÉSZÍTÉS
- MAGVETÉS
- PALÁNTÁZÁS
- ÜLTETÉS- DUGVÁNYOZÁS
- NÖVÉNYISMERET
- FÁK, BOKROK METSZÉSE
- NÖVÉNYVÉDELEM

Sok-sok más érdekes témát érintünk.
A részvétel díjmentes, jelentkezési szándékát alábbi elérhetőségek egyikén tudja jelezni:
muvhaz@tortel.hu, vagy 53-576-539.

VÁRJUK A JELENTKEZÉSEKET!
A klubot vezeti:
Asztalos István kertészmérnök
30-945-1400

Jelentkezésnél kérjük adja meg, milyen téma érdekes az Ön számára, és ennek megfelelően fogjuk alakítani a tematikát.

A részvétel: INGYENES, de regisztrációhoz kötött!

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR HÍREI

KITEKINTŐ

– Visszaemlékezés 2022. programjaira

Milyen volt a 2022-es évünk? Még mindig nem a megszokott és rendhagyó, mégis sűrű, programokkal és munkával teli, izgalmas és érdekes. Reméljük, Önök számára is! Most néhány sorban, időrendben visszaemlékezünk, hogy átfogó képet kapjanak Önök is.

JANUÁRBAN a Magyar Kultúra Napjára emlékeztünk. A zene és a művészet világában kalandoztunk Márton László zenepedagógus és előadóművész segítségével. Kodály Zoltántól, Bartókon át egészen Bach-ig. Az ünnep alkalmából Godó Tibor polgármester úr köszönetét fejezte ki a közművelődésben végzett munkánkért, majd a néhai Baranyai János igazgató úr emléke előtt róttuk le tiszteletünket, életútjának bemutatásával és egy koszorú és mécses elhelyezésével.

FEBRUÁRBAN „Senior-Net” internet és számítógép felhasználó tanfolyamunk zajlott, folytatódott.

Helyet biztosítottunk a Lázár Ervin Program iskolások számára szervezett színházi előadásainak, és rendszeres egészségügyi előadások, de meditációs délutánok is rendszeressé váltak könyvtárunkban. Folytatódtak babafoglalkozásaink egész évben, és februárban rendezték a Mozgássérültek Egyesülete közgyűlését is rendezvényterünkben.

Ebben a hónapban került sor véradásra is.

MÁRCIUSBAN ismét megszerveztük immár a „II. Télző túrát”, melyen közel 80 fő vett részt, és oldotta meg a jelen esetben a Farsang témakörben összeállított játékos feladványainkat.

A résztvevő csapatok más környéki városokból, Albertirsa, Abony és Nagykőrös városaiból is érkeztek. A túrát díjazással, és vendéglátással zártuk a Tanyaszínháznál, melynek rendelkezésre bocsátását ezúton is köszönjük Czeróczi Tündének. A program lebonyolításában való segítséget köszönjük Nagy Istvánnak és családjának, valamint Palástiné Demeter Zsuzsannának és családjának.

Ebben a hónapban ünnepeltünk a „Víz világnapját” alkotói pályázattal.

Márciusban biztosítottuk a helyszínt a tüdőszűrésre, és ügyeletet biztosítottunk a regisztráció gördülékeny lebonyolításában, valamint részt vettünk a Március 15-i ünnepi műsor szervezésében.

ÁPRILIS 11-én emlékeztünk a Magyar Költészet Napjára, ahol a „Petőfi 200!” elnevezésű rajzpályázat eredményeit hirdettük ki és adtuk át a díjakat, valamint a Törteli Szent István Király Általános Iskola tanulóinak műsora mellett Csanád László készült megzenésített verses alkotásokkal.

Itt volt ebben a hónapban a Maszk Bábszínház és teltházias előadást adott iskolásoknak és óvodásoknak „Mátyás király bolondos bolondjai” címmel.

Áprilisban tartotta a Törtel Művelődéséért Egyesület Húsvéti játszóházát, melyben szintén aktívan részt vettünk.

Ebben a hónapban szerveztük az első „Kertbarátok csere-beréje” találkozót, ahol a Bolhapiac mellett számos növény cserélt gazdát, segítve ezzel a tavaszi ültetéseket.

Április 22-én „A Föld Napja” címmel nyílt interaktív kiállításunk a Malomban, ahol játékos feladatok keretében számos ismerettel gyarapodtak a kiállítást meglátogató iskolai és óvodai csoportok.

MÁJUS hónapot az Anyák napi és Majális rendezvénnyel indítottuk; a helyi fellépők és a vásárosok, arcfestés, ugrálóvár mellett a Dupla KáVé volt az est sztárfellépője, míg a gyermekeket is zenés, interaktív gyermekműsor várta a „Kalózok kincse” címmel.

Megünnepeltük a Madarak, fák napját, tájékoztatót tartottunk „Környezettudatos vízhasználat” címmel Csizsér Endre hidrogeológus előadásában a könyvtárban.

Busszal utaztunk Budapestre a Víg-színházba, több, mint 40 fő láthatta így a Padlás c. híres musicalt.

21-én Gyógynövény túrát szerveztünk Nagy István segítségével, bejártuk a Kákás-dűlőt, megtanultuk, melyik éppen szedhető növény mire való, és gazdag gyűjteménnyel térhetett haza minden résztvevő.

Ebben a hónapban zajlott a Közösségek Hete, melyhez 3. éve minden májusban csatlakozik intézményünk, ekkor került megrendezésre Kányádi Sándor zenés irodalmi estünk, a CVK Irodalombarátok Köre előadásában. A hónapot gyermeknapi rendezvényünkkel zártuk; itt a gyermekeket bábelőadás, arcfestés, ugrálóvár, és sok más érdekesség várta. A legkisebbek motoros felvonuláson vettek részt, a Malom udvarán pedig szemügyre vehettek rendőrautót, traktort, polgárőr autót.

JÚNIUSBAN a „Petőfi 200!” rajzpályázat nyereségéért egy osztállyal tettünk lovas kocsis kirándulást a Kutya-kaparó csárdához, ahol vetélkedővel és étellel, itallal vártuk a gyermekeket.

Ebben a hónapban tartottuk Hagymányórázó táborunkat, ahol volt szappan-készítés, kosárfonás, papírszínház, diavetítés, de készültünk bábelőadással és ellátogattunk a nagykőrösi Szafari Parkba buszos kirándulás keretén belül, és a Tanyaszínháznál is eltöltöttünk egy egész napot.

Senkei Rita, igazgató

Senior net tanfolyam

Télző túra

Majális

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR HÍREI

Majális

Hagyományőrző tábor – kosárfonás

Hagyományőrző tábor

Majális

Gyógynövény túra

Gyermeknap

Előadás a könyvtárban

Magyar Kultúra Napja

1989 óta ünnepe-
ljük január 22-én
a kultúrát. 1823. ja-
nuár 22-én Kölcsey
Ferenc tollából szü-
letett meg a Hym-
nus, a ' Magyar nép
zivatáros századai-
ból című költemény,
amely mára magyar-
ságunk egyik leg-
fontosabb jelképévé
vált.

A Kölcsey által
megfogalmazott gon-
dolatok valamennyi magyar ember
szívének legmélyéről szólnak. Ebben
az évben éppen 200 éves ez a gyö-
nyörű költemény. Ezzel kapcsolatban
egy rajzpályázatot hirdettünk, melyre
számos gyönyörű alkotás érkezett
hozzánk. Ezeket első nyitó rendezvé-
nyünk alkalmával kiállításaként meg-
tekintheti minden érdeklődő, mind-
amellett online formában már elér-
hetővé tettük Facebook oldalunkon
a rajzokat.

A Magyar Kultúra Napja alkal-
mából emlékeztünk a Déryné Műve-

lődési Központ és Könyvtár egykori
igazgatójára, Baranyai Jánosra. Mol-
nár Julianna ismertette és méltatta a
néhai igazgató úr életútját.

Végezetül Törtel Község Önkor-
mányzata nevében Dr. Kolláth Ágnes
jegyző és Jaczina Zoltánné képviselő
asszony helyezte el koszorút az
emléktáblán, a Déryné Művelődési
Központ és Könyvtár nevében pedig
Senkei Rita igazgató.

A Történelmi Falumúzeum Baráti Kör Egyesület jelenti

Nagy István: A tanya

A tanya a társadalmi evolúció tradícionális, értéktartó önfenntartására képes, történelmünkben gyökerező, hagyományok tisztelője, generációk felhalmozott tapasztalataira épülő életér és családokat fenntartó multifunkcionális munkahely. Több millió honfitársunk, generációk sokasága nőtt fel tanyákon, hordozva magukban a természettel való kölcsönös együttműködés képességét és a komplex gazdálkodási készségek bokréját a termeléstől a feldolgozáson át az értékesítésig.

Történelmünk nem egy kritikus pillanatában volt az általa megtermelt élelemmel nemzetünk megmaradásának segítő támasza (nagyháború után is 1956-ban).

A tanyák helyben, környéken található agyagból épültek a XVIII. században (ún. vert fal) később vályogtégla falazattal, döngölt agyag, esetleg lápi kő (kővágú gyepről) alapra. Az ereszet széles volt, ott szárították a paprikát, cirkot, stb. A tetőzet zsúp (rozs, szalma, gyékény, később nád, cserép). A tanyák mellett volt a tanya-tó, ahonnan az építőanyagot nyerték, ott fürödtek a kacsák, libák, sertések, hűsöltek a bivalyok.

A tanyás gazdaságok sokszínű földhasználattal (kb. 50 féle növényi termék) egészen a tagosításig (TSZ szervezés 1956-60-ig) virágoztak. Önfenntartásra és piacra is termeltek, gyakorlatilag az egész lakosság itthon élt és dolgozott, és ez az 1945-ös és 1949-50-es földosztás után is, sőt a TSZ működése idejében is jelentős volt egészen 1989-90-ig.

A könnyen melegező homoktalajokon a fészekbe ültetett dinnye, tök, paradicsom ha legyökerezett (közel volt a talajvíz) jól megélt és primőrként a „cérnán guruló vacakon” bejutott Ceglédre a piacra, úgy mint a zöldborsó, paprika, tejhaszon, stb. is.

A kis vonat volt maga az ÉLET. Vilány nem volt, öntözni nem tudtak, kivéve a Gerje-mentén. A gazda tudta, hogy a tanya körül hova vesse a gabonát, kukoricát, répát, tököt, cirkot, stb., melyik jó szőlőnek, kertnek, stb. Mivel 5-10 hold eltartott egy-két tehenet, egy lovat, volt évi 40-50 tonna szerves trágya hozam. Így minden szántó 3-4 évente meg volt trágyázva. A talajok vízgazdálkodása és tápanyagszolgáltató képessége megfelelő volt, az aszály sem volt ilyen mélyrehatóan tragikus.

Szemes terményt – kukorica mellett jellemző volt a Történelmi sárga piros és fehér lófogú kukorica (lásd Tápiószelei génbank) – (amelyet 15-20000 csíra/hektárt vetettek el, ma 60-80000-et vetnek) ritkára keresztbe-hosszában lóval háromszor-négyszer meghúzták. Közé tököt, babot vetettek, a szélbe seprőnek való cirkot, a csirkéknek napraforgót. A kukoricaszár széna-értékű volt a marháknak. Tuskója tüzelő, csutkája gyújtós. Búzát a homokon (Neterem, Újosztály, Nyilas) nem tudták megtermelni, ott a rozs volt a kenyéralap, termelt is 300-800 kg/hektárt, szalmája alom és tetőfedő, kézműves alapanyag volt.

A fekete-földiek cukorrépát is termeltek (Beretvás, Farkas) a szolnoki gyárnak a répa szelet, melasz melléktermék járandóság valóságos kincs volt a kérődzőnek.

A homok-partokon fordításban (lásd női lovas sír Demeter tanyánál) fél-egy holdnyi vegyes gyümölcs volt, ami szőlőt jelentett és 6-8 m-es távolságban a gyümölcsfákat (körte). Bakhátas fejművelés volt, ősszel kézzel betakarták, márciusban kinyitották, telen a sorközöket sarogján meghordták trágyával, amit nyitás előtt beástak (a szőlő görbe embert nevelt a sok és nehéz munka miatt).

A szőlő fajták: otelló, mézes fehérje, kadarka, kövidinka, ezerjő, stb. Igen jó asztali bort adtak főleg saját részre. A gyümölcsfa nyári-őszi bevételért kellett, abból piacoltak. Kezdve a búzával-árpával, érő körte, a kecskeméti piros, csikos vajalma, arabicska és mézes körte, fügebarack, klára alma, asztrahári piros, salamontzki fontos, pogácsa, boralma. Később Jonathán, Starkimson, batul stb. A peronoszpóra ellen rézgáliccal védekeztek.

A szőlősorok végén a ribiszke és a köszméte (piszke) bokrok a csemegét szolgáltatták. Befőtt nem volt, aszaltak mindent a kemencében, padláson. A savanyúság a hordós káposzta volt. A fekete-répa, cékla, téli ún. köcsögdinnye a veremben volt. Vetőmagot sosem vettek, mindenből magot fogtak: pl. mezei borsó, homoki bab, a sárgahéjú, csikos héjú dinnye, sütőtök, rózsakrumpli, paradicsom, stb.

Növényvédelem nem volt, esetleg tavasszal kénnel lemosó permetezés.

A régi fajták általában megelőzték az aszályt, mélyen gyökereztek. Ha vizes esztendő volt sem keseregtek, vetettek rövid tenyészidejű 100 napos kukoricát,

kölest, mohart stb., és azt felettették a jószágokkal. Mindent felhasználtak, a tarlókon legelt birka, marha, liba, hagyták kivirágozni a tisztos füvet (tarló virág) méheknek. Vetettek a tarlóba tarló-répát, tarlóburgonyát, csalamádét, stb. Minden portán volt diófa, eperfa, amely a júliusi fehér eper érésével kezdődően az augusztusi fekete eperig a kipányvázott disznók fő eledele volt.

Az 1958-60-as évek erőszakos szövetkeztetését követően a nagy táblák kialakítása miatt, elindult az okatlan tanya-rombolás. Először a homogénebb talajú északi határreszen, végül a Neteremben is. 1980-ig folyamatos a tanya-rombolás, akik ott maradtak és megmaradtak, azok általában ma is megtalálhatók, ott élnek a szövetkezet villamosított tanyáin, hogy a paraszt látástól vakulásig dolgozhasson otthon a háztájiban is.

A szövetkezetek: Rákóczi, Aranykálász, később az egyesült Dózsa intenzív állattenyésztést folytattak. 1800 db szarvasmarhából 700 tejelő tehén, 1200 db merinó juh törzstenyésztet, 8000 hizott kibocsátó tenyésztet, emellett a háztáji gazdaságokban is volt kb. 400 db tehén, 2000 db anyajuh, 800 db koca, 50 ló stb. Ekkorra megszűntek a községi gulyajárások (Fehértói, Jarsoviczki, Kővágó, stb.). Évente 10.000 db malacot vittek ki a faluból Vácra, Gödöllőre, Monorra, stb. A gazdák egy koca választott malacainak az árából felépítettek egy fél házat (Határ Dénes nyomán). Működött a háztáji tejgyűjtő, a vágóállat integráció és felvásárlás (hízó, nyúl, stb.), és a leadott portékájáért még aznap fizettek (kivéve ha az integrátor nem a Tulipán vendéglőben itta a kisfröcsött). Működött a borsófejtő a Nagykőrösi Konzervgyár részére és felvásároltak minden kertészeti terméket: paprika, paradicsom, cukkini, tök, patison. Dolgozott és élt a falu. A TSZ szabadföldi kertészete paprika, dinnye, zöldségfélék, kb. 50-60 embernek adott munkát.

A termálkútnál a tagság famedencés fürdőt épített és üzemeltetett (vesztéssel egészen 1988-ig, a szövetkezet szétveréséig. Dini bácsi unokája, Skola Pista és egy gyümölcskertész Surin János). Sajnos máig ható tragédia, hogy a közösen volt 120 hektár szőlő, 130 hektár gyümölcsös. Ezek 20-30 főnek állandó, 150-200 főnek idegenmunkát adtak.

A borászat a tagi saját fogyasztást szolgálta ki.

Folytatás a 10. oldalról.

A térségben mára TSZ-telepített 500 hektár olasz papír nyárfás, amely amíg a 3-4 m mély talajvizet elvonta, az ázott kutakból eltűnt a víz. Villany nem lévén Czakó, Újosztály, Kákás határ részeken kezdett megszűnni a tanyasi életforma. A táj elindult a sivatagosodás útján, az emberek 1988-1989-ig TSZ-ben dolgozván biztos, de boldog szegénységben éltek. Nem voltak napi gondjaik (villany-számla, élelem, tüzelő). A fél falu akkor épült újjá, de ABC, óvoda, stb. is. A TSZ-ben több mint 1000 volt a tagok és

alkalmazottak létszáma, 500 fő nyugdíjas és járadékos volt, mintegy 300-an eljártak dolgozni Evig, Szolnoki Vegyiművek, stb. A munkanélküliség ismeretlen fogalom volt. A 30-40 család alkotta cigány kisebbség jól beilleszkedett, a férfiak vályogtéglát vertek, drótoztak, foltoztak, télen a tanyákra jártak disznótorokba a parasztnak muzsikálni. Az asszonyaik meszeltek, tapasztottak, stb.

A határban utoljára 30-40 éve a szövetkezet szerves trágyázott. Ma néhány gazda végzi ezt pár határon, és intenzív gazdálkodás folyik. A talajaink az elsa-

vanyodás, levegőtlenység, stb. áldozataivá lettek és lesznek. Ma az állattartás viszszavonult, kevesebb jószág van, mint a második világháború után megmaradt állomány 1/10-e. Az 1980-as évektől nincs okszerű tápanyaggazdálkodás.

„Lassan porrá válik a föld, kisfiam” – mondotta a régen elhunyt Káldi Józsi bácsi. A kiút lehet a környezetkímélő agrár-környezet gazdálkodás, az ökológiai-gazdálkodás, az extenzív gyephasználat, illetve a 2027-ig életbe lépő táj-, és természetvédelmet előnyben részesítő UNIÓS támogatási rendszer.

Történelmi határrészek

Mankós dűllő:

1. Hegedűs Bertalan
2. Kriskó Pál (ma Vincze Imréné) *
3. Kökény Ferenc
4. Kökény József
5. Győri János
6. Csajbók Ferenc *
7. Józán László
8. Józán Sándor
9. Sárík Ferencné
10. Tóth László

Czakó dűllő:

1. Káldi Béla * a kútban Római kori ezüst pénzek
2. Surin András
3. Nagy János
4. Szűcs Pál
5. Lapos István
6. Bálint Balázs
7. Bencsik József olyan alacsony tanya, hogy disznóvágáskor a macskákat az istállóban a jászolhoz kötötték.
8. öreg Szólát tanya
9. Borzák
10. Budai József
11. Czakó vagy Látó halom
12. Halász tanya
13. Illás tanya
14. Idős Halász
15. Mihály tanya

Besnyő dűllő:

1. Miklós tanya
2. Dobi Balázs tanya
3. Rátóti tanya
4. Kökény Benő
5. Somogyi Kálmán (Sebők Mihály soggora, bor mérés) *
6. Határ tanya
7. Tarkó tanya
8. Macsi tanya
9. Farkas Ferkó (főmezőgazdász)
10. Dudás Inci
11. Pap Misa
12. Pesti tanya
13. Tóth László tanya
14. Szelezky VIII (ma Petro tanya) *
15. Bálimt tanya
16. Vágó néni
17. Volt tejhűtő , Farkas Lajos *
18. Pap László, Török Laci *
- 19./a Kával, dr. Agócsi Zoltán
- 19/b Bacsó 19/c Galgóczi
20. Hoffer Károly
21. Kamocsai Pál
22. Galambos tanya
23. Pető tanya
24. Jakab Ferenc fogatos, duli
25. Petró Csaba *

26. Sebők tanya
27. Hird tanya
28. Besnyő iskola (épült 1929)
29. Bekő Ferenc, Illás Tóth László
30. Kecskés tanya
31. Huszár, Kődmön, Turí Zoli tanya *
32. Czirterás Pap Misa, Bodor László
33. Füle Ferenc
34. Mózer Pál
35. Bacsó Károly
36. Kiss Somogyi tanya
37. Dudás Károly
38. Dienes *
39. Vermes *
40. Pásztor Gyurka kastély * gólyafészkek alapítvány
41. Virág János
42. Borsos tanya
43. Vajon tanya
44. Molnárné Panni follás
45. Szűcs Ambrus
46. Galgoczy tanya
47. Dérsarok , Hoffer
48. Huszár tanya
49. Galambos tanya
50. Lócska tanya
51. Spanyol tanya
52. Macsali tanya
53. Nagy tanya
54. Török tanya
55. Dérs Kálmán
56. Sasi Mari, Bicskei Ferenc, Petró Csaba

Vizjárás dűllő:

1. Bacsi Ferenc
2. Nagy Béni
3. Grűh, Kónya, Fehéri István, Megyesiné Incike
4. Jalsoviczky tanyák, silő tér
5. Farkas László, Farkas tanya Lakták: Kádár József a birka főző, Dérs Sándor, Urbán Antal, Tóth József, Mihály József, Bogár Péter futurás
6. Csemete kert Füle József , Erős József
7. Bátor dűllő, Nagy István tanya (elkártyázta a földjét)
- 8./a Barna Péter 8/b Füle János
9. Bekő Albert
10. Füle Teca 2m magas ,150kg

11. Banainé örömtanya
12. Lichter ártézi kút
13. Lichter karám, gúlyház
14. Lichter tanya hely
15. Balla tanya
16. Bnagy tanya
17. Erős Ilona
18. Erős János
19. Vígh József
20. Molnár László
21. Szrapkó Kálmán
22. Angyal tanya
23. Mari tanya
24. Jalsoviczky magtár, tanyahely
25. Nagy István tanya

A nagy táblák rendszere, nem maradt lakott tanya.

Ludas dűllő:

1. Decsi Kati
- (Pesti, Dombi Áron, ma Ernyő dűllő) *
2. ifj. Dús György
- (régén Pesti tanya, ma Ernyő dűllő) *
3. Ludasi iskola memento
4. Kovács István *
5. Türi József, Sárkány *
6. Ernyő tó
7. Óze Pál
8. Karai Magdi
9. Istráb József
10. Halász Ferenc
11. Decsi István
12. Hencz tanya
13. Finszter (Lincsi néni)
14. Pelyhes Berci
15. Fajka Misa, Szűcs Lajos
16. Bozókai
17. Cseh János, Amál néni
18. Demeter tanya
19. Somogyi tanya
20. Szarvas tanya

21. Balla János, Balla Pista (vőfély)
22. Karai Antal
23. Palotai Pál
- (volt gazda kör központ, Kiss Jóska) *
24. Kenderesi, Pupek Pali *, leégett 2022)
25. Pásztor, Pupek Pali *, leégett 2022)
26. Fehér Pál, nagyfogú Mari néni
27. pam-pam, Surin Pista * (kínaiak)
28. Solát- Bujka Ambrus
29. Berta Zoli, Halász Ferenc *
30. Strázsai Antal (ukránok) *
31. Idős Strázsai Antal
32. Győri Ambrus
33. Palotai Sándor
34. Gulai Zoli
35. Görög Dénes
36. Török Rita
37. Juhász BTóh János
38. Pásztor tanya
39. iskola helyén GyNagy tanya
40. BNagy János

Búbos dűllő:

1. Tóth tanya
2. Assonyhalom
3. Tóth Pál János- Somodi
4. Vörös Gyuszi bácsi (feleségét kútba dobták)
5. Bellér Ferenc ceglédi
6. Pásztor József tanya Pásztor Jóska nagyapja
7. Mezel Pál
8. Szeker Ferenc
9. Kiss János
10. Tóth Pál
11. Somogyi tanya
12. Hegedűs (Dökgút)
13. Tóth Lajos
14. Tóth Pál
15. Kriskó Ferenc
16. Kriskó Pál
17. Kiss Sándor
18. Dora Misa *
19. Volt kesztyű üzem, Kecskés tanya

20. Borsos tanya (ló istálló)

21. Kökény, Koncz, Molnár Pista, Kökény újra *
22. Jalsoviczky ártézi kút, Kökény tanya
23. Lédeczi tanya
24. Hild tanya
25. Sebők Pál (Sebők Misi nagyapja)
26. Czipor néni
27. Szendrei tanya
28. Gazsoviczné
29. Karcsú László
30. Dérs Dénes
31. Bakos tanya
32. Kamocsai tanya
33. Hegesűs tanya
34. Garai tanya
35. ifj. Szeker tanya
36. Ondó tanya
37. Görög tanya
38. Angyal tanya

Ludas dűllő: folytatás

41. Fokti tanya
42. Idős Szólát
43. Sági tanya
44. Pásztor tanya
45. Bognár tanya
46. BTóth Jánosné
47. Farkas tanya
48. Határ Péter, Tóth Sándorné
49. Megyeri tanya, Karai tanya
50. Idős Német Ambrus méhész, szőlő nemeftő
51. Patik
52. Kassai, iskola előtt balra
53. Hencz
54. Polyhos tanya
55. Palotai tanya
56. Türi tanya
57. Körtvélyessi tanya

58. Kovács tanya
59. Csáki István, Renáta, (szolnokiak)
60. Kaszap
61. Dávid tanya
62. Cseh tanya
63. Takács tanya
64. Páhány Dini
65. Váradai tanya
66. Eszenyi, Szeker
67. Dömötör, Bece Pista
68. Nagy Laci
69. öreg Bujka
70. Godány Ferenc, Erdei Jancsika *
71. Angyal Laci, Bozókai Ica

Megemlékezés

Consolatio

Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csöndesen még,
...És élnek ők tovább, szívű gondolatként.
Juhász Gyula

**Kegyelettel emlékezünk
Édesapánk (Erdei László)
halálának 30., Édesanyánk
(Rátóti Ilona) elhunytának
13. évfordulóján.
Dr. Erdei László
Dr. Erdei Antal
és családjuk**

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik

PAPP ISTVÁN

temetésén részt vettek, gyászunkban, mélységes fájdalunkban őszinte részvétellel osztoztak. Köszönet a vigasztaló szavakért, a szeretet virágaiért.

A gyászoló család

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel köszönjük azoknak az adományozóknak a segítségét, akik

PINTÉR ERIKA

szülői sírba történő elhelyezésének teljes költségét megtérítették. Akik Erika temetésén részt vettek és sírjára virágot, koszorút helyeztek. Köszönjük a Ceglédi Toldy Ferenc Kórház belgyógyászati osztályán (I. és a krónikus bel.) dolgozó orvosok, nővérek áldozatos munkáját. Dr. Szabó László úrnak, Fanninak, Marikának a segítséget, türelmet és mindazoknak, akik segítő kezet nyújtottak Erika felé, akik szerettek.

Március 22. – A víz világnapja

A vízfelhasználás kétszer gyorsabb ütemben nőtt az elmúlt száz évben, mint a Föld népessége. A Föld édesvízkészlete ugyanakkor állandó, az összes víz mindössze 1%-a alkalmas emberi fogyasztásra, amit nemcsak a túlzott fogyasztás, hanem az éghajlatváltozás, a környezet-szennyezés, a talaj- és vízszennyezés, a gazdasági növekedés, a változó életstílus is veszélyeztet.

Mérjük vízhasználatunkat, hogy észszerűen tudjunk takarékoskodni vele!

A víztakarékosság alapelve: ha lehetséges, a bejövő vízmennyiséget legalább kétszer kell felhasználni.

Szinte mindenre ivóvíz minőségű víz folyik el háztartásunkban, pedig kis odafigyeléssel sokat spórolhatunk. Az úgynevezett **szürkevíz** – ami már felhasznált, enyhén szennyezett víz – ivásra nem alkalmas, viszont locsolásra, takarításra, WC öblítésre, felmosásra még kiválóan felhasználható. Leginkább kézmosás, zuhanyozás, zöldségtisztítás közben keletkezik.

Egyszerű víztakarékossági tippek a háztartásban

1. Amikor tisztálkodunk, fogat mosunk, ne folyassuk végig a vizet.

2. Kézmosáskor, borotválkozáskor is jelentős vízmennyiséget takaríthatunk meg, ha vizet eresztünk a mosdótálba, ahelyett, hogy a csapból folytatnánk a vizet. (Esetleg a mosdótál fölött is moshatunk kezet, ha a folyó vízhez ragaszkodunk.)

3. Zuhanyozzunk le öt perc alatt, ne pedig fürdőzzünk a teli kádban.

4. A WC öblítéshez használjunk víztakarékos tartályt, de leönthetjük akár a felmosólével vagy a fürdővízzel is.

5. Rendszeresen ellenőrizzük, nincse szivárgás a WC-ben. A szivárgó WC a váratlan magas vízfelhasználás egyik leggyakoribb oka.

6. Rögzítsük a csepegő csapokat. Egy csepegő csappal naponta akár 5-15 liter vizet is elpazarolhatunk.

7. Csak akkor indítsuk be a mosós és mosogatógépet, ha tele van.

8. Folyóvízes mosogatás helyett válasszunk kéttálcás mosogatót.

9. A mosogatótálcába tegyünk egy tálat, abban fogjuk fel a szürkevizet. Ezzel 50%-kal csökkenthetjük a vízvesztésüket.

10. A főzéshez használt alapanyagokat álló vízben tisztítsuk meg.

11. A vízcsapból télen néha túl hideg, nyáron pedig túl meleg víz folyik. Amíg várjuk, hogy kellően felmelegedjen, vagy lehűljön, az így elfolyó vizet fogjuk fel egy edénybe, ezt többek között zöldség főzésére, mosására, ruhaáztatásra is használhatjuk.

12. Ha hideg vizet szeretnénk inni, tartsuk a hűtőben!

13. Az esővizet gyűjtsük össze (horodóban, tartályban, stb.), locsoláshoz kiváló.

14. Öntözzünk esővízzel, s lehetőség szerint reggel vagy este – ekkor kevesebb párolog el. Magyarországon egy 150 négyzetméter alapterületű családi ház tetejéről annyi esővizet lehet összegyűjteni, amennyi egész évben fedezheti egy négytagú család vécéhasználati, takarítási, mosási igényeit

Sebők Jánosné

<http://fna.hu/mittehetsz/vizlabnyom>

https://hogyankell.hu/Takar%C3%A9koskodni_a_y%C3%ADzzel

<https://masfelfok.hu/2020/09/02/tippek-igy-takarokoskodj-a-vizzel-hogy-ne-a-csapbol-folyjon-el-a-penzed/>

Törteli Híradó

**Törtel Község Önkormányzata
hivatalos tájékoztatója**

Megjelenik havonta 1600 példányban
A kiadvány ingyenes

Szerkesztőség címe:

Törtel, Szent István tér 1.

Főszerkesztő: Senkei Rita

E-mail: tortelhirek@gmail.com

Felelős kiadó:

Törtel Község Önkormányzata

Törtel, Szent István tér 1.

Godó Tibor polgármester

Tördelőszerkesztő: Pásztor Zoltán

Nyomdai munka:

Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.
6050 Lajosmizse, Gyártelep 4.

Terjeszti Törtel Község Önkormányzata